

FEL

Gál Florentina

Vizuális Kultúra Intézet, BTMK

Képi ábrázolás, III. évfolyam

Témavezető: Tarnóczi József, főiskolai tanársegéd

A „Fel” című festménysorozatomban két képből áll. A képeken egy-egy alak látható, amint egy tűzlétrán, illetve egy lépcsőn haladnak felfelé – bár a tűzlétra esetében az „utazás” iránya csak a cím segítségével állapítható meg. A képeken az út, amelyen haladnak, a figurák és maga az „utazás”, az úton levés állapota kerül fókuszpontba, s nem pedig a kiindulópont vagy akár az érkezési cél. A festésmód is ezt a köztes állapotot fejezi ki; a környezet rusztikus, csaknem expresszív ábrázolása (megjelenítése) és az alakok, a konkrét tárgyi elemek (lépcső, tűzlétra) realiztikusabb kidolgozottsága ütközik szembe egymással. Így, szándékaim szerint, mind a téma, mind a festésmód szempontjából a képek egy folyamat középső fázisát próbálják festői eszközökkel megfogalmazni.

Az utazás, az A pontból B-be való eljutás témája már a korábbi korok művészeti alkotásaiban is rendre megjelenik mitológiai vagy vallásos köntösbe bújtatva. A lépcsők és létrák két világ összeköttetését szimbolizálják, amelyek általában a föld és az ég, tágabb értelemben a pokol és a menny szférái, vagy ezek más kultúrkörhöz tartozó mitológiai vagy éppen népmesei megfelelői. A képeim esetében az összekötőelem (lépcső, létra) magát az életet jelenti, annak jelenvalóságát és fontosságát; így kifejezi azt is, hogy hiába fontos a kezdet és a végcél, az út és az úton levés állapota (tulajdonképpen: cselekvése) nélkül nem létezhet egyik sem, úgy ahogy nem tarthatunk önmagában semmit sem feketének vagy fehérnek.

A képeken a festészeti stílusok ütköztetése is két végpont találkozásaként fogható fel. Az, hogy a képeken egyszerre van jelen a tér gazdag felületkezelése (csorgások, faktúra) és az alakok kidolgozottsága, megteremt egy összeköttetést, amely a tovahaladó emberek útjához hasonlatos. Lényeges szerintem, hogy a terek helyett az alakok megfogalmazása lett realiztikus. A környezet absztrahálása, jelzése felerősíti bennünk, hogy elhagyjuk azt a konvenciót miszerint minden áron meg szeretnénk tudni, honnan és hová tartanak a szereplők, hogy megfejtsük a kép teljes történetét. Nincsenek pontosan beazonosítható környezeti elemek, kapaszkodók a lépcsőn és a létrán kívül, így általánosabbá válik a megjelenített élethelyzet. Ezek a külső és belső terek sajátos hangulatukkal járulnak hozzá igazán ahhoz, hogy mégis be tudjunk lépni a képekbe, bele tudjuk helyezni magunkat az adott szituációba.

Más szempontból vizsgálva, a képek ugyan egy pillanatot helyeznek a szemünk elé, mégis, e pillanat festménnyé alakulásával a szemlélődési idő (a befogadó szemlélődési ideje) meghosszabbodik. A festményeket megtekintő ember nincs korlátozva abban, hogy hányszor és mennyi ideig nézi a képeket. Ezzel szemben valószínű, hogy a képek szereplői nem tudnák visszaidézni a teljes vizuális képet, amelyet tapasztaltak cselekvéseik közben. A kép, amit látunk (vagy láttunk a múltban), a pillanat elteltével megváltozik, roncsolódik. Az emlékezetünk a különböző élmények hatására – legyen az bármely érzékszervvel felfogható is – absztrahálja, leegyszerűsíti és átírja a korábban megtapasztalt környezetet. Akár felfoghatjuk úgy is, hogy az idő elteltével az emlékképet ellepi egy finom „rozsdaréteg”. Ezt felfedezve próbáltam én is úgy átalakítani a képeken lévő tereket, mintha rekonstruálnám a memóriánkban (tudatunkban) végbemenő folyamatokat.

Az alkalmazott festészeti technika és az alapanyagok kiválasztásánál azt vettem figyelembe, hogy hogyan teremthetném meg a terek izgalmas faktúráját és az alakok könnyebb kidolgozhatóságát. Végül az előzetes anyagkísérletek alapján azt tapasztaltam, hogy az

akrilfesték könnyen kezelhetősége miatt - gondolok itt a száradási idejére és vízzel való oldhatóságára - tökéletes lesz a környezet megfestésére. Ugyanakkor az olajfesték, éppen ellenkező tulajdonságai miatt, jobban alkalmazható az alakok kidolgozására (lassú száradás, stb.). Szerencsére az olajfesték megtapad az akrilrétegen, így bátran tudtam mindkettőt használni. Hordozóként farostlapokat választottam, ugyanis a vászon kevésbé bírná el az alkalmazott roncsolási folyamatokat.